

emnet, men ikke den historiske skildring, der let bliver tør og opremsende. Ikke desto mindre er det et overordentlig værdifuldt arbejde, der rummer fortrinlige oplæg og enkeltheder.

Finn H. Lauridsen.

Georg Nørregård: Fregatten Falster ved Marokko 1753. (Marinehistorisk Selskab i kommission hos Ejnar Munksgaard, 1956). 64 s.

J. H. E. Bernstorffs arbejde i midten af det 18. århundrede dels for at skaffe den danske Middelhavshandel tålelige kår for de berbiske sørøverstater, dels for ligefrem at skaffe handelen indpas i disse lande er et ganske farverigt, om end måske ikke særligt betydningsfuldt kapitel af dansk udenrigspolitikks historie. Det er fra en af ekspeditionerne til Marokko, at nærværende lille skrift har hentet sit emne. Ekspeditionen endte for fregatten Falsters vedkommende sørgeligt, idet den forliste ved brand ud for Safi i 1753. 132 af den 319 mand store besætning omkom. I højere grad end selve emnet, der er ret kort behandlet, påkalder dog nogle meddelte aktstykker sig interessen. Det drejer sig om breve og rapporter fra de nærmest følgende år, stiledede til Bernstorff og udfærdiget af kaptajn F. C. Kaas. Aktstykkerne giver et udmærket indtryk af de helt fremmedartede forhold, ikke mindst af den marokkanske fyrste, hvis bevågenhed de danske udsendinge nød i særlig grad i modsætning til andre landes. Ganske vist var det nærmest med den bagtanke, at han håbede på denne måde at kunne skaffe sig udstyr til sine korsarer, noget som man naturligvis under ingen omstændighed kunne være med til. Bemærkelsesværdig er den usikkerhed, der prægede alle forbindelser dernede; over for kristne var det mindre væsentlig at holde ord, og det var let at skaffe sig ekstrafortjeneste ved simpelt hen at arrestere udsendinge og forlange løsepenge for dem.

En del tekniske data vedrørende »Falster« er udarbejdet af kommandørkaptajn R. Steen Steensen.

Finn H. Lauridsen.

Johannes Lehmann: Den unge Orla Lehmann. (Dansk Kautionsforsikrings-Aktieselskab, 1957). 127 s.

Dansk Kautionsforsikrings-Aktieselskab, der jævnlige udsender smukt udstyrede, historisk betonedede skrifter, har ved årsskiftet 1956/57 udgivet dette lille populære skrift af forfatteren Johannes Lehmann, Det er egentlig en biografi af Lehmann, indtil han 1841 dømtes for talen i Nykøbing F. med kravet om en konstitutionel forfatning. Hovedvægten lægges på et referat af talen og af Lehmanns forsvarstale i højesteret, da han blev anklaget for den. Forud er imidlertid gået et levnedstids op til dette tidspunkt med skildringer af de politiske og samfundsmæssige forhold i enevældens slutningstid. Der er ikke tale om nogen ny videnskabelig behandling af emnet. Resultatet er blevet en populær og fængslende bog, der dog har slagside, fordi forholdene noget ensidigt er set gennem Orla Lehmanns briller.

Vagn Dybdahl.

Biskop H. Martensens Breve, II-III, Breve til L. Gude, udg. af Bjørn Kornerup. (Gad, 1956-57).

I mønstergyldig og velkommenteret udgave foreligger nu Martensens breve til domprovst Gude 1860-83. De giver samme indtryk som første bind af kam-